

On chovinyi de l'ekoula

Autor(en): **Gremaud, R.**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **17 (1989)**

Heft 66

PDF erstellt am: **11.09.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-242258>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern. Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Pages fribourgeoises

ON CHOVINYI DE L'ÉKOULA

Che l'y a di chovinyi kon n'oubyè pâ chyâ, l'è bin hou dè nouthron tin dè l'ékoula; di routhèri, di krachè kon chè fachè l'on-a-l'ôtro, di punihyon ke no j'an j'à chon n'avè le mâleu dè dre ôtyè in patè. Kemin chti fe dè payjan : le lindèman dè kondji le réjan li dèmandè portyè tâ pâ fê tè dèvé ? Le bouébo li répon, "j'ai dû aider mon père à lujater le pré avec la fuchta". No j'an ti ruju.

L'a j'à na punihyon a fére apri l'ékoula. La mâye ke vu vo konto l'è galéja. On matin ke l'avé batoyi avui mon vejin dè ban, le mètre m'akroutsè, mè di : atin Gremô, té vu bayi dè tè rêveri ; apri ondz' arè te vindri vèr mè a l'othô, tè vu bayi ôtyè a fére dèvan d'alâ goutâ. Chu jela tapâ a la pouârta, le réjan mè bayè on krebyon, mè di : va mè tsertchi dou krinchon ou bor dou ryô, yô le tsemin dè kemouna fâ le kontoua din la bachyâre, te konyè le krinchon ? Ouè i vèyo di j'èrbètè.

Chti ryô chè trâvè a thin-thin mètre de l'ékoula. In tsemin mè chu dèmandâ kemin fére ! Chèke dè kothema vèr no, on goutè a ondz-ârè-è-demi, n'é pâ dè mothra, mè fô onko alâ chenâ midzoua.

Mè fô dre ke mon gran frère Djan, irè marjiyè pè le mohyi, m'avè bayi a tsèrdze dè chenâ lè j'emâryè dou kou pèr dzoua; chin irè ôtyè ke mé fayi pâ mankâ, tiè fére ? Né-on, nè dou, l'é katchi le krebyon dèje di bochon; kemin ver no irè pâ yin, a chô a la méjon, dèmando a la dona dè mè bayi a goutâ pe vetu por alâ chenâ midzoua mè di portyè chin ? E bin le réjan ma kemandâ d'alâ li tsèrtchi dou krinchon d'oulon dou ryô, ou kontoua dou tsemin inke ou fon; l'è na punihyon ke ma bayi, du tin dè l'ékoula mè chu rêveri po dèmandâ na choluchyon dè kalkul a chi ke l'è ou ban dèrè, ma yu, è ma bayi ha punihyon.

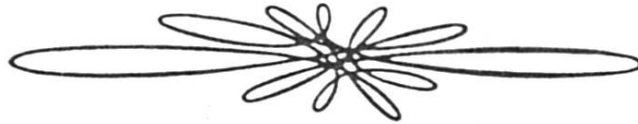
"Fo ithre on bokon tâko po t'invouhi a chtou j'ârè, chè krè ke chin chè ramâchè a la punya kemin lè j'èpenatsè ou kurti". Te vou pâ trovâ bin ôtyè l'é, n'in da tan pou, n'é pâ na kotse po chin, l'è bin tru

a l'onbro. L'î vu kanmimo alâ; li portèri chin ke travèri. Du le mohyi chu j'ou firi a la bachyâre, d'oulon dou ryô. Kemin iro pâ bin chur dè konyèthre le krinchon, l'è tré dutrè punyè dè j'èbèrtè ou bor dè l'ivouè. Kan chu arouvâ a l'èkoula, le réjan m'atindè chu le pâ dè la porta : mè di, ti j'ou yô mè tsèrtchi chin ? Chu d'aboâ j'ou goutâ, è apri l'é inpyâ ma tâtse dè chenâ midzouâ. Té pâ de d'alâ goutâ, è chenâ midzouâ, i volè ha chalârda totalâra, è pu din chi krebiyon; tyè ke lè ? Chin n'é pâ dou krinchon; l'è tyè di krouyè j'èrbè ! Va mè vudji chin chu le tsiron dè mônè a la kotse du kurti.

Chin fâ ke nothron Léon l'a du dzonna cha chalârda ou krinchon. Du chi kou ma pâ-rè bayi dè punihyon apri ondz'ârè, mè chu moujâ tâ j'à ton krinchon.

Le rèvi di : Fâ chin-ke dè, arouvèrè chin-ke porè !

R. Gremaud — Intrè no — Friboa

LE VIHYO PIKEU DE KOUMENA

On apalè pikeu dè koumena l'omo ke lè tsardzi d'intrètigni lè tsemin, lè regolè, è l'evè, ourâ le tsemin è palèyi la nè. Vo chède ke din le tin i l'a vin a trint'an in d'arè lè tsemin n'iran pâ goudrenâ. Le furi i fayi bètsi lè regolè avu lè dzin de la koumena; on irè ti inpojâ a fère on chartin nonbro dè j'horè d'apri la tâcha di batimin è de la tara. I mè rapalo ke chovin on irè ouna bouna vintâna dè dzin, lè fèmalè i vinian achebin, è ke pindin ouna djijanna dè dzoa le pikeu i markavè lè j'hàrè; prâ i l'avan fè lou konto, hou ke dépachavan iran payi 2,50 fr. à l'hora è hà ke n'avan pâournè i dèvechan payi, ou fère di j'hàrè pye tâ. Kan hou tsemin iran in n'ordre i fayi mijâ ha tara è chin mena lèvi. Lè payijan i mijâvan on chartin tro, chon irè dutrè po mijâ, on mijavè in bâ, è pu i fayè rêvoudre ha tara ou pye

vuto. On kou chi travô fè i fayi menâ dou gravier hyio i l'avè le pye fôta, è i fayi di j'omo po arandji chi gravier chu lè tsemin, le mi pochubio. Chovin apri di j'oradzo i fayi alâ fère on toua po arandji lè regolè è lè tsemin ke l'ivouè l'avè frèjâ. La koumena i l'avè ouna gravière è le furi ou bin l'outon i fayi katro a cin j'omo po inkotsi outoua dè cen mâtre cube dè gravier.

Din le to vihyo tin i mè rapalo, on faji dou gravier kachâ; la koumena i faji a viniy on gro konka-seu ke frèjave tote hou parè, po fère dou galé gravier. Le chindike i viniè du tin jin tin kontrolâ chi travô, è poourni mèjèrà chi tsiron dè gravier kirè bin arandji. Bin chur chin i faji on puchin montan, ma chi gravier irè inplièyi po fère di fondèmin dè tsemin.

Vo j'è rakontâ on bokon in gro